USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Miloslava Výborného a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci navrhovatele: **Mgr. L. B.,** proti odpůrcům: **1) Státní volební komise,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, **2) Miroslava Němcová, 3) MUDr. Jiří Běhounek, 4) Ing. Pavel Kováčik**, **5) Bc. Jan Pošvář, 6) Ing. Jaroslav Faltýnek, 7) Ing. Josef Kott, 8) Ing. Monika Oborná, 9) Ing. Radek Zlesák, 10) MUDr. Vít Kaňkovský,** a **11) Radek Koten,** týkající se návrhu na neplatnost volby kandidátů ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 20. a 21. října 2017

takto:

I. Návrh na neplatnost volby odpůrců a odpůrkyň 2) Miroslavy Němcové, 3) MUDr. Jiřího Běhounka, 4) Ing. Pavla Kováčika, 5) Bc. Jana Pošváře, 6) Ing. Jaroslava Faltýnka, 7) Ing. Josefa Kotta, 8) Ing. Moniky Oborné, 9) Ing. Radka Zlesáka, 10) MUDr. Víta Kaňkovského a 11) Radka Kotena poslanci a poslankyněmi Poslanecké sněmovny Parlamentu ve volbách konaných ve dnech 20. a 21. října 2017 **se zamítá**.

II. Ve zbývající části **se** návrh **odmítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Volební stížnost

[1] Návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 3. listopadu 2017 (dále též „volební stížnost“) se navrhovatel domáhá vyslovení neplatnosti „ *volby všech kandidátů označených ve ‚Sdělení Státní volební komise ze dne 23. října 2017 o vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 20. a 21. října 2017‘* [dále jen „volby do Poslanecké sněmovny“] *za zvolené*“ a vyslovení neplatnosti „*určení všech kandidátů, kteří se mají stát náhradníky*“. Navrhovatel formuloval též eventuální petit obsahující návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů a neplatnosti určení náhradníků kandidátů zvolených v kraji Vysočina.

[2] Navrhovatel se domnívá, že volby do Poslanecké sněmovny nerespektovaly zásadu poměrného zastoupení, s níž počítá Ústava. Na podporu svého tvrzení navrhovatel zpracoval tabulku porovnávající počet mandátů přidělených jednotlivým politickým stranám a hnutím Státní volební komisí s počtem mandátů, které by tyto subjekty získaly na základě čistě poměrného systému. Navrhovatel tak dovozuje, že politická strana KDU-ČSL, jíž navrhovatel odevzdal svůj hlas, měla získat nikoli deset, ale dvanáct mandátů. Ještě výraznější rozpor spatřuje navrhovatel ve volebních výsledcích politického hnutí STAN, jež dle propočtů navrhovatele mělo získat jedenáct mandátů namísto šesti, které skutečně získalo.

[3] Navrhovatel si je vědom toho, že stávající volební systém pro volby do Poslanecké sněmovny již byl ze strany Nejvyššího správního soudu posuzován, nicméně má za to, že v řízení vedeném pod sp. zn. Vol 50/2006 nezazněly některé důležité argumenty. Dle názoru navrhovatele výsledky voleb do Poslanecké sněmovny nerespektují vůli většiny, neboť pro dvě politické strany, které získaly nejvíce hlasů (tedy ANO a ODS), hlasovalo v součtu méně voličů než pro dalších sedm stran, a přesto tyto dva subjekty získaly 103 mandátů.

[4] Současný volební systém ignoruje celostátní aspekt voleb, neboť mandáty jsou přidělovány pouze s ohledem na poměr hlasů ve volebním kraji. Celostátně působí jen uzavírací klauzule a postup při rozdělování mandátů mezi volební kraje. Každý krok v rámci volebních výpočtů je přitom zatížen určitou chybou způsobenou zaokrouhlováním, což v kombinaci s d'Hondtovou metodou volebního dělitele znevýhodňuje menší politické strany, není však vyloučeno ani „poškození" velkých stran. Dle názoru navrhovatele by byl vhodnější systém zahrnující druhé skrutinium, popřípadě německý smíšený model.

[5] Navrhovatel dále upozornil na to, že při přidělování počtu mandátů jednotlivým volebním krajům se vychází z celkového počtu odevzdaných platných hlasů, nikoli pouze hlasů odevzdaných politickým stranám, které překročily uzavírací klauzuli. To v extrémním případě může vést k tomu, že v určitém volebním kraji získá všechny mandáty politická strana, která v tomto kraji nezvítězila, jen proto, že její soupeřky na celostátní úrovni nepřekročily uzavírací klauzuli.

[6] Uvedené nedostatky dle názoru navrhovatele nemůže převážit ani často zmiňovaný argument nutnosti určitých integračních prvků a nelze je ospravedlnit ani srovnáním se zahraničními volebními systémy.

[7] Další problém spatřuje navrhovatel v omezeném soudním přezkumu voleb do Poslanecké sněmovny. Návrh na neplatnost volby kandidáta může volič podat pouze v kraji, v němž je zapsán ve stálém volebním okrsku – to vylučuje, aby voliči, kteří volili na voličský průkaz, napadli průběh voleb v tom kraji, v němž skutečně volili. Odevzdané hlasy navíc mají celostátní význam, zejména s ohledem na uzavírací klauzuli a výpočet republikového mandátového čísla. Navrhovatel zpochybňuje i samotnou efektivitu soudního přezkumu voleb do Poslanecké sněmovny, neboť Nejvyšší správní soud nemůže nařídit opakované hlasování či opakované volby, nýbrž pouze vyslovit neplatnost volby konkrétního kandidáta. Ani případné podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení dotčených ustanovení zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a

pokračování

o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), nemusí přinést dostatečně účinnou nápravu vad volebního procesu, a to s ohledem na krátký odstup mezi vyhlášením výsledků voleb a ustavující schůzí Poslanecké sněmovny. Zrušení některých ustanovení volebního zákona by navíc pravděpodobně nemohlo vést ke zrušení voleb, neboť by chyběla právní úprava, podle níž by bylo možné opakované volby provést.

[8] Navrhovatel proto primárně navrhuje, aby Nejvyšší správní soud předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení odpovídajících ustanovení volebního zákona, zejména § 50, § 48 a s ním související § 51. Pokud Nejvyšší správní soud neshledá tento postup dostatečné účinným pro ochranu jeho práv, potom navrhovatel žádá, aby Nejvyšší správní soud vyslovil neplatnost volby kandidátů a jejich náhradníků (jak je uvedeno výše v bodu 0).

[9] Dne 9. listopadu 2017 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání, jímž navrhovatel upřesňoval některé své argumenty. Především uvedl, že v rámci početních operací, které vedly k přidělení mandátů jednotlivým politickým stranám, byly počty hlasů získané jednotlivými stranami zaokrouhleny celkem sto čtyřicetkrát, ačkoli by mohlo stačit devět zaokrouhlení. To může teoreticky vést k nepoměru mezi hlasy odevzdanými konkrétní politické straně a počtem mandátů, které tato strana nakonec získá. To, že se tato vada v praxi dosud neprojevila, dle názoru navrhovatele nebrání, aby kvůli ní byla příslušná část volebního zákona zrušena.

II. Průběh řízení

[10] Podle § 90 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jsou účastníky řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta *navrhovatel, příslušný volební orgán a ten, jehož volba byla napadena.* Příslušným volebním orgánem je pro celostátní volby Státní volební komise (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. prosince 2004 č. j. Vol 13/2004-91, č. 472/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud jí proto zaslal volební stížnost k vyjádření.

[11] Státní volební komise pouze uvedla, že vychází z platné právní úpravy a není příslušná navrhovatelova tvrzení posuzovat ani se k nim jakkoli vyjadřovat.

[12] Nejvyšší správní soud zaslal volební stížnost k vyjádření rovněž kandidátům zvoleným v kraji Vysočina, jejichž volbu navrhovatel napadá eventuálně formulovaným petitem. Žádný z nich se však ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud předesílá, že podle platné právní úpravy může občan navrhnout vyslovení neplatnosti volby jen těch kandidátů, kteří byli ve volbách do Poslanecké sněmovny zvoleni ve volebním kraji, v němž se nachází okrsek, ve kterém je navrhovatel zapsán ve stálém seznamu voličů, jinými slovy, v němž má občan přihlášen

trvalý pobyt (§ 87 odst. 1 volebního zákona). Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře touto právní úpravou setrvale řídí a návrhy na vyslovení neplatnosti volby kandidáta v jiném volebním kraji, než ve kterém je navrhovatel zapsán do stálého seznamu voličů v některém z volebních okrsků, odmítá pro chybějící aktivní legitimaci navrhovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. června 2006 č. j. Vol 5/2006-46, č. 944/2006 Sb. NSS).

[14] Podat návrh na neplatnost volby všech kandidátů ve volbách do Poslanecké sněmovny (fakticky návrh na neplatnost celých voleb do Poslanecké sněmovny) může podat pouze politická strana, hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována ve všech volebních krajích, jestliže podá návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů v každém volebním kraji. Stěžovatel však podal volební stížnost jako *občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen* (§ 87 odst. 1 volebního zákona), a platí tak pro něj výše uvedené omezení.

[15] Navrhovatel mimo jiné zpochybňoval soulad této právní úpravy s ústavním pořádkem. Nejvyšší správní soud však již ve výše citovaném usnesení č. j. Vol 5/2006-46 dospěl k závěru, že text volebního zákona je v tomto směru jednoznačný. Nejvyšší správní soud tehdy zdůraznil, že „*volební právo je nutno vidět v jeho objektivním i subjektivním významu, tzn. nelze od sebe oddělovat právní úpravu voleb od samotného výkonu volebního práva. Za situace, kdy jsou volby organizačně rozčleněny do relativně autonomních 14 krajů, má jinou povahu návrh na neplatnost volby kandidáta/ů podaný jednotlivým občanem a kandidující politickou stranou (koalicí). U jednotlivého občana vystupuje do popředí ochrana jeho aktivního volebního práva a zákon proto zjevně (byť nikoliv výslovně) předpokládá, že argumentace takovýchto návrhů bude směřovat proti konkrétním protizákonnostem při bezprostředním či zprostředkovaném výkonu tohoto práva, přičemž ke zpochybnění výsledku volby může dojít právě z tohoto důvodu jen tam, kde je občan zapsán ve stálém seznamu, anebo kde reálně toto právo uplatnil*“. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že „*návrh na neplatnost volby kandidáta podaný občanem ve smyslu a za podmínek obsažených v ustanovení § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb. může být soudem shledán důvodným pouze tehdy, pokud soud zjistí porušení zákona ve smyslu odst. 5 cit. ustanovení a zároveň se jedná o porušení řešitelné buď v rámci krajské kandidátní listiny jedné politické strany (tzn. např. jeden z kandidátů protizákonným způsobem poškodil jiné kandidáty na téže kandidátní listině natolik zásadním způsobem, že je namístě prohlásit jeho volbu za neplatnou a na jeho místo nastupuje v pořadí první nezvolený náhradník) anebo i napříč stranami, to však pouze tehdy, pokud se bude jednat o zásadní protizákonnost zjištěnou při hlasování a zjišťování volebních výsledků (např. byly chybně vyhodnoceny či sečteny hlasovací lístky, přičemž při jejich správném posouzení by mandát připadl odlišné straně). Materiálně vzato tak soudu v zásadě nezbývá příliš široký prostor pro vyhovění návrhu v případě namítané nekorektnosti ve volební kampani mezi politickými stranami navzájem. V těchto případech je totiž nutno vycházet ze skutečnosti, že procesními prostředky zahrnujícími i tyto případy disponují v platném volebním systému do Poslanecké sněmovny kandidující politické strany jakožto hlavní aktéři volebního procesu a jednotliví voliči na toto jejich místo nastupují teprve tehdy, jestliže politické strany v této své funkci selhávají.*“ Na této úpravě, která efektivní přezkum voleb prakticky svěřuje především do rukou kandidujících politických stran a politických hnutí, tedy Nejvyšší správní soud již v minulosti neshledal nic protiústavního. Ani v řízení, které skončilo usnesením ze dne 4. července 2006 č. j. Vol 51/2006-40 Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro předložení návrhu Ústavnímu soudu na zrušení § 87 odst. 1 volebního zákona.

Zákon ani ústavní pořádek přitom od té doby v tomto směru nedoznaly žádných podstatných změn, nezměnil se ani kontext a stav poznání do té míry, která by měla vést volební senát k přehodnocení dosavadního náhledu a k rozhodnutí iniciovat změnu judikatury nebo řízení před Ústavním soudem.

[16] Nejvyšší správní soud proto návrh na vyslovení neplatnosti celých voleb do Poslanecké sněmovny odmítl, neboť navrhovatel se zde domáhá něčeho, co zákonná úprava vůbec neumožňuje, a jde tedy v širším slova smyslu o návrh nepřípustný [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[17] Návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů (a náhradníků) zvolených v kraji Vysočina je ovšem přípustný, neboť navrhovatel má v tomto kraji přihlášený trvalý pobyt (je tedy zapsán ve stálém seznamu voličů ve volebním okrsku náležejícím do tohoto volebního kraje) a dle svého vyjádření zde i hlasoval. Nejvyšší správní soud tento proto tento návrh posoudil a dospěl k závěru, že není důvodný.

[18] Navrhovatel v prvé řadě zpochybňoval soulad právní úpravy voleb do Poslanecké sněmovny s Ústavou a Listinou základních práv a svobod. Dle názoru navrhovatele volební systém nerespektuje zásady poměrného zastoupení, které pro volby do Poslanecké sněmovny požaduje čl. 18 odst. 1 Ústavy, v rozporu s čl. 6 Ústavy nerespektuje vůli většiny a odporuje principu rovného volebního práva a svobodné soutěže politických sil, který vyplývá z Listiny základních práv a svobod.

[19] Nejvyšší správní soud souhlasí s navrhovatelem, že současný systém voleb do Poslanecké sněmovny se v řadě ohledů od „čistého“ systému poměrného zastoupení odklání směrem k systému většinovému. Ústavní soud nicméně již v nálezu ze dne 2. dubna 1997 sp. zn. Pl. ÚS 25/96, č. 88/1997 Sb., v němž posuzoval ústavnost pětiprocentní uzavírací klauzule, připustil, „*v té fázi volebního procesu, v níž dochází k rozdělování mandátů, se střetá s principem diferenciace princip integrace, neboť z voleb má vzejít taková sněmovna, která svým složením umožňuje vznik politické většiny schopné jak vytvořit vládu, tak i vykonávat zákonodárnou činnost, jež jí dle Ústavy přísluší. Proto je z hlediska principu reprezentativní demokracie přípustné zabudovat do volebního mechanizmu samého určité integrační stimuly tam, kde pro to existují závažné důvody, zejména pak za předpokladu, že neomezenou proporcionální soustavou dojde k roztříštění hlasů mezi velký počet politických stran, k bezbřehému ‚přemnožení‘ politických stran a tím k ohrožení funkčnosti a akceschopnosti jakož i kontinuity parlamentního systému.*“ V nálezu ze dne 24. ledna 2001 sp. zn. Pl. ÚS 42/2000, č. 64/2001 Sb., Ústavní soud na tyto úvahy navázal a zrušil některá ustanovení volebního zákona, která dle jeho názoru vychylovala volební systém pro volby do Poslanecké sněmovny směrem k většinovému systému již příliš. V reakci na tento nález přijal zákonodárce současnou úpravu voleb do Poslanecké sněmovny.

[20] Tu podrobně posoudil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 29. června 2006 č. j. Vol 50/2006-53, č. 945/2006 Sb. NSS. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*rozdělení volebního území na 14 volebních krajů není svévolné a nahodilé, nýbrž přesně odpovídá rozdělení na vyšší územní samosprávné celky. Nejedná se tak o žádnou formu tzv. gerrymanderingu, tj. záměrného manipulování hranic volebních obvodů za cílem lepšího zisku pro určitý politický subjekt. Naopak, volební kraje v podobě vyšších územních samosprávných celků mají svoji nezpochybnitelnou legitimitu, neboť jsou jedním z projevů decentralizace státní*

moci. Toto rozdělení volebního území je proto nutno vidět i v kontextu povahy poslaneckého mandátu, kdy se samozřejmě jedná o mandát reprezentativní (čl. 26 Ústavy ČR), nicméně zároveň je jeho obsah spojen s volebním krajem, v rámci něhož poslanec kandidoval [proto také mají např. poslanci zákonný nárok na užívání jedné přiměřeně vybavené kanceláře ve svém volebním kraji, viz § 6 odst. 1 písm. f) zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu]. Ztotožnění volebních krajů s vyššími územními samosprávnými celky tak nepostrádá svoje opodstatnění a racionalitu a vytváří přirozenou legitimizační bázi pro následný výkon poslaneckého mandátu." Nejvyšší správní soud posoudil i tzv. d'Hondtovu volební formuli, přičemž ji neshledal rozpornou s ústavními předpisy. „*Tato volební formule je totiž zcela běžná v systému poměrného zastoupení a podle názorů předních politologů je v zásadě neutrální, resp. pomáhá velkým stranám jen mírně a k jejich výraznějšímu zvýhodnění dochází pouze u malých obvodů kolem pěti mandátů (viz např. T. Lebeda,* Přiblížení vybraných aspektů reformy volebního systému, *in: Politologický časopis č. 3/2000, str. 245; anebo v našich podmínkách zcela pionýrská práce stejného autora* Vládní stabilita v České republice a volební systém poměrného zastoupení, *tamtéž, č. 2/98, str. 115 a násl.). Návrh na zrušení ustanovení § 50 zákona č. 247/1995 Sb. proto soud nepovažuje za důvodný, jelikož d´Hondtova volební formule představuje zcela běžný způsob přepočtu hlasů na mandáty a nelze ji proto považovat – obecně vzato - za jakkoliv porušující princip rovnosti volebního práva či dokonce popírající podstatu zásad poměrného volebního systému.*"

[21] Stejně jako v citovaném usnesení i nyní sdílí Nejvyšší správní soud pochyby navrhovatele o vhodnosti rozdělení volebních krajů ve volbách do Poslanecké sněmovny z hlediska principu rovnosti volebního práva, nadále je však nepovažuje za natolik intenzívní, aby opodstatňovaly změnu náhledu na danou otázku. Zbývá dodat, že proti usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 50/2006-53 byla podána ústavní stížnost, kterou Ústavní soud odmítl společně s návrhem na zrušení dotčených ustanovení volebního zákona usnesením ze dne 14. května 2008 sp. zn. II. ÚS 582/06. Ústavní soud konstatoval, že „*integrační prvky obsažené v nyní platné právní úpravě, byť vedou k patrnému znevýhodnění malých politických subjektů, neznamenají ani zdaleka příklon k většinovému volebnímu modelu.*"

[22] Ústavní soud se již vyjádřil i ke způsobu rozdělování poslaneckých mandátů mezi jednotlivé volební kraje (§ 48 volebního zákona), a to v usnesení ze dne 17. dubna 2009 sp. zn. Pl. ÚS 57/06: „*Použití Hareovy formule volebního kvocientu pro rozdělení mandátů mezi volební kraje (§ 48), stejně jako d'Hondtovy formule největšího průměru pro přidělení mandátů kandidujícím politickým stranám, které dosáhly nejméně dvacetiny z celkového počtu platně odevzdaných hlasů (§ 50 odst. 1 až 3), jsou postupy založené nikoli na náhodné generaci výsledku jako např. při losování, nýbrž na přesném matematickém propočtu. Jejich použití je praktickým ztělesněním systému poměrného zastoupení, nikoli jeho překroucením či vyvrácením. Obě formule jsou přitom historicky vzato spjaty se samotnými základy tohoto systému. O počtu mandátů přidělených volebním krajům rozhoduje účast voličů na volbách v těchto krajích. Počet mandátů pro volební jednotky tak není stanoven dopředu bez ohledu na volební účast nebo jen podle počtu občanů zapsaných v seznamech voličů nebo dokonce podle počtu obyvatel. V tomto směru jsou v České republice prvky poměrnosti výrazně posíleny ve srovnání s jinými státy. O počtu mandátů, které ve volebním kraji získá konkrétní politická strana, rozhodne zase jen přízeň voličů pro tuto stranu, nikoli náhoda. Je přitom předvídatelné,*

pokračování

kolik mandátů připadne jednotlivým krajům a jaký podíl hlasů bude muset v takovém případě politická strana získat, aby jí byl přidělen alespoň jeden mandát. Hlasy ve volbách odevzdávají voliči a i nejtěsnější rozdíl vedoucí k nepřidělení mandátů je matematicky zdůvodnitelný a plynoucí ze zákonitostí poměrného zastoupení.“ Nejvyšší správní soud znovu zdůrazňuje, že Ústavní soud se v citovaném usnesení vyjadřoval k i nyní platné a účinné právní úpravě.

[23] Z citované judikatury je zřejmé, že pochybnostmi, které má navrhovatel vůči současnému volebnímu systému pro volby do Poslanecké sněmovny, se Ústavní soud již zabýval a neshledal je tak závažnými, aby jej vedly k závěru o jeho protiústavnosti. Nejvyšší správní soud proto nevidí důvod pro přerušení řízení a předložení návrhu Ústavnímu soudu na zrušení dotčených ustanovení volebního zákona, jak navrhovatel ve volební stížnosti navrhoval.

[24] I na otázky ohledně soudního přezkumu voleb, jež navrhovatel vznesl, lze v judikatuře nalézt odpovědi. K aktivní legitimaci občanů pro podání návrhu na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Poslanecké sněmovny se – byť jako *obiter dictum* – vyjádřil Ústavní soud v usnesení ze dne 19. října 2004 sp. zn. II. ÚS 540/02, kdy dospěl k závěru, že příliš restriktivní výklad § 87 odst. 1 volebního zákona by mohl být v rozporu s Ústavou a Listinou základních práv a svobod. Nejvyšší správní soud na tento právní názor navázal v již zmiňovaném usnesení č. j. Vol 5/2006-46, v němž konstatoval, že občan může zpochybnit výsledek voleb v tom volebním kraji, v němž je zapsán ve stálém seznamu voličů, popřípadě tam, kde své volební právo reálně uplatnil (na základě voličského průkazu). V nyní projednávané věci však není namístě se touto problematikou podrobněji zabývat, neboť navrhovatel podle svých tvrzení hlasoval ve volebním okrsku, v němž je zapsán ve stálém seznamu voličů, a o jeho aktivní legitimaci tak nemůže být pochyb. Nejvyšší správní soud nicméně upozorňuje na řízení, které vede pod sp. zn. Vol 58/2017, v němž je posuzován právě návrh občana, který hlasoval v jiném volebním kraji, než ve kterém má hlášený trvalý pobyt, pročež lze v tomto řízení očekávat na dané téma podrobnější úvahy.

[25] Navrhovatel zpochybnil též případnou účinnost jediného možného vyhovujícího rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, které z řízení o přezkumu voleb do Poslanecké sněmovny může vzejít, a to rozhodnutí o neplatnosti volby kandidáta. Nejvyšší správní soud nicméně v usnesení ze dne 4. července 2006 č. j. Vol 66/2006-105, č. 948/2006 Sb. NSS, konstatoval, že „*za určitých skutkových okolností by mohl být úspěšným i návrh na vyslovení neplatnosti volby všech kandidátů. Mohou se totiž vyskytnout případy, kdy porušení volebního zákona je natolik flagrantní a všeobecné, že nemůže být nápravou nahrazení zvolených kandidátů jejich náhradníky, ale je nezbytné jedině tzv. zneplatnění voleb. Lze-li tedy dosáhnout podáním návrhu na neplatnost volby kandidátů za určité situace obdobného výsledku, jako v případě podání návrhu na neplatnost voleb, není důvodu podávat návrh na zrušení ust. § 87 odst. 1 volebního zákona pro to, že neumožňuje výslovné napadení voleb jako celku. Cit. ustanovení lze vyložit tak, že umožňuje soudní přezkum v plném rozsahu. Přitom soudům zásadně nepřísluší komentovat vhodnost či smysluplnost zákonné úpravy, jelikož je nutno respektovat jejich oddělení od moci zákonodárné, jejímž primárním úkolem je legislativní podobou nalézat rozumná obecná řešení pro potencionální či otevřené společenské konflikty.*“ Tento výklad Ústavní soud v obecné rovině přijal, byť jen ve formě usnesení, jímž odmítl ústavní stížnost proti citovanému usnesení Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. ledna 2007 sp. zn. Pl. ÚS 73/06).

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že navrhovatel vznáší otázky sice zajímavé a v řadě ohledů stále aktuální, nicméně dosavadní judikaturou již převážně zodpovězené. Proto není nutné se podrobněji zabývat účinky případného návrhu Ústavnímu soudu na zrušení některých ustanovení volebního zákona a jeho vazbou na vyslovení neplatnosti volby kandidáta, neboť by šlo o pouhé akademické úvahy, které by v tomto případě nemohly najít uplatnění.

[27] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. listopadu 2017

Tomáš Langášek
předseda senátu